

BESEDA zemlja za pesnikov plug:
 ko jo preorje,
 vzame njegovo življenje,
 njegovo smrt.

Nada
 Gaborovič

Ptice in plenilci

Zdaj že ve, da bolj govori sebi,
 kot bere onima čez mizo. In nebo je
 bilo daleč gori, zunaj vsega, nad
 vsem. Po njem so se spreletavale
 ptice in bile so videti kod odpadlo
 jesensko listje na gladini neskončnega
 jezera.

Kajti bile so ptice raznih barv,
 res zelo razkošnih barv, od črnih in
 sivkastih do goreče rdečih in temno
 rjavih in navadno rjavih, pa rumenih
 in oranžnih in opečnatih ter modro

črnih. Kadar so bolj lenobno vzprhutavale, so kazale svoje bočne barve, ki so bile belkaste in zelenkaste in marogasto rjave; močno so spominjale na divje race, ki jih je na dolgi poti prastarega nagona ustavil nenaden nemir, podoben strahu ali zbeginosti zaradi nečesa, kar so na vsem lepem začutile, pa prekinile skoraj hipoma svojo od pradavna začrtano pot, podobno potem lososov in jegulj, vendar vodečo drugam, za drugimi cilji. In tako so zakrožile po nebu, visoko nad gozdovi in travniki, pretrgale vrsto, obrnile kljune k vonjem voda, začele počasi, kakor snežni kosmi padati navzdol, ne meneč se za nevarnost, ki bi utegnila prežati nanje v ločju zamočvirjenih rek, jezer in potokov.

In zvečine so tudi bile divje race.

Bile pa so tudi nekatere druge vrste, kajti pogumnih in odločnih ptic je veliko, ki se vzdignejo na pot, ko pride čas, in vse imajo močne, odporne peruti in noge, ki znajo zajemati vodo ali zrak kot veslo.

Ko so spod neba popadale na gladino vode, so se znebile napetosti in gibale so se mehko, voljno, neslišno; kakor po blazinah so drsele naprej

čez vodne kolobarje, ki so se širili vsevprek, se lomili, razpadali in se znova porajali.

Zunanji krog so sklenili samci z okroglimi in togimi očmi, uprtimi k bregu, rdečimi in belimi, kakor so stekleni pogledi otroških igrač.

Te oči kot da bi čisto malo dvomile, se bale, tehtale in se zatem vdale. Se sprijaznile. Saj na veliki vodi si varen in v ločju si varen. Tja lovci ne morejo.

Ali pa tudi.

So taki, ki zalezejo še tako skrito ptico. Navzlic vodi in ločju in močvirnemu trsu, pa visoki, ostri močvirski travi v večnem gibanju, saj se skozi pretaka nenehno in neustavljivo, nevidno, glenasto tokovje, se počasi sučejo komaj zaznavni vrtinci, nastajajo navidez popolnoma nedolžni požiralniki, v katerih klokočejo globoko znotraj vrelci, kopljejo nove in nove tolmune, se plazijo spolzke kite rastlinja, živo zelenega, ki postane ostudno motno rjavo, če ga iztrgaš in vržeš na suho. Vse je medsebojno pogojeno; izruvano in zavrženo se spridi, izgubi svoj smisel in pomen.

Ptice slutijo to. A na varljivih poteh skozi močvirne vode zaslutijo tudi svoje plenilce, tisti, ki so željni ptičjega perja, peres za klobuk, ki se naslanjajo nad plašnimi očmi, gagajočimi kljuni, in ki radi jedo ptičje meso, okušajo lovsko slavo, se bahajo s svojo predrznostjo, kot bi bila hrabrost. Pri tem povsem spregledajo, da zlorablajo besedo pogum, ki nima nič opraviti pri tako neenakem spopadu, kot je ptice z njenim samovšečnim plenilcem.

Če se lahko vzdigneš dovolj visoko, si varen tam gori, in če še imaš dovolj moči. A pride tako, da je nimaš in ohromljen padeš na vodo kot mehka kepa brez kosti in mišic in brez volje in lahko si izgubljen, tudi če se zanašaš na zavetje ločja in nevarnost skritih tokov, ki lahko pogoltnejo lovca, na neprehodnost močvirskih steza in na vrtince pod gladino. Kajti kadar te je potegnilo dol k tlom, nizko, ker te perutnice ne nosijo več navzgor, pod nebo, k oblakom, ker zamahuješ utrujeno, izčrpan od dolgega leta, potem moraš računati na vse. Tudi na največje ponižanje, na zastrt pogled čez vso široko pokrajino, na slovo od zračnih struj, ki si se jim upiral, vseeno, je bilo zmerom uspešno ali ne, in od snega, oblakov, dežja, ki jim nisi dovolil, da bi te podjarmili, ker si hotel ostati samosvoj, saj zato so vendar krila, ki je z njimi mogoče enakomerno zamahovati proti še tako močnemu toku, da bi te ne potegnil za seboj. Ker če imaš izurjene mišice in zanesljive, vajene zamahe, se lahko veselo upiraš in suvaš v ravno nasprotno smer. Zato je pod teboj in okoli tebe bila cela velikanska dežela, z vsemi barvami in zvoki in oblikami in vonji, ki čakajo zmerom znova, da jih zajameš v nosne odprtine, v oči, ušesa, jih preoblikuješ in vrneš tja, od koder si jih sprejel. To je tvoja dolžnost, kajti tudi pravico si izrabil.

Saj zaradi tega si se smel vzdigniti kot ptica, okusiti lepoto in slast zračnih potovanj, postati ptica z drobnim, utripajočim, odprtim srcem, z nagonom nenehnega nemira, razpetostjo med dvema skrajnostma, z večnim gibanjem med nebom in zemljo, med vodami in zračnimi tokovi, z vso

neskončno svobodo razprostranjenosti, ki ti je cela na voljo, z vsem bogastvom razgledov, nevklešččenostjo v ozka obzorja, kar vse čaka in lahko zajameš, se napojiš in kreneš naprej.

Saj je vsakdo ptica, samo vzdigniti se mora k nebu. Poskusiti mora; premagati mora strah in dostojanstveno prezreti nevarnost.

»Kako utrujajoče so besede,« se leno pretegne madame Kobra in zazeha.

»V današnjem času pa sploh.«

»Saj ne utegneš, ko je toliko drugega,« se kar brž strinja, ne da bi sploh premislila, ali je to potrebno, njen odmev; toda kdaj je že bil odmev kaj drugega kot ponavljalec in oponašalec? Zato odmevi tudi izkrivljajo resnico.

»Besede nikoli ne utrujajo,« pravi ta, ki bere in ljubi besede, če so le pravi svetlobni utrinki, »samo znati moramo ravnati z njimi.«

Madame Kobra nabere čelo v gube in za spoznanje odkrije porcelanaste zobe.

»Človeku misli ne smejo toliko pomeniti. Ostati je treba na tleh.«

Madame, ali si niste nikoli zaželeli navzgor?

Zares ne?

Kar pomnim, sem želela biti ptica. Vsaj čisto majčkena, ptičji postržek. Kot deklica sem si lepila perutnice, pozneje sem se v sanjah spreminjala v preprosto, neopazno ptico z odpornimi krili, da me bodo zmogle držati na zračnih blazinah.

»Če človeka besede obsedejo, če jim naseda, ker gredo v ušesa ali mu govorijo s skritih rečeh, izrodku njegove domišljije, bo izločen. Taki ljudje so zmeraj sami.«

Madame Kobra, saj ne veste, zakaj vam pravim tako. Gotovo pa vam ni neznan, da je najhujši rabelj ženski zmerom ženska. Kadar si povezne na glavo vrečo z odprtinama za oči in dobi zamolkel glas, da bi bilo zmotno misliti, kako to ni ona, prevzame podobo, ki je izgubila čisto vse človeško: iz vreče se izvije kačji trup, skozi odprtini žarita tista mrzla pogleda. Dopuščata samo dvojce: pristaneš, da te uročita, ali to odkloniš. V obeh primerih si podpisal svoj pogin.

»Visoko gori človek nikoli ni sam.«

Odmev se hudobno bedasto zareži.

Potem si vtakne v usta zeliščni bonbon. Bonbon, ki ga razglašajo kot zdravilnega na televiziji, po radiu, v časnikih, topi se počasi, s posebnim okusom na tavžentrože, kakor piše na priloženem lističu uspešne tovarne, že dolgo bogate zaradi takih pokornih, vestnih lahkovernih sesljavcev zdravilnih bonbonov.

»Človek vendar ne sme biti tako zelo prepričan,« pravi Madame in si odščene od kruha drobtinico, ki morebiti ni dovolj redilna, zato si jo že sme privoščiti, saj je čas za grižljajček. Govori nedoločno in brezosebno, kar se ji zdi veliko učinkovitejše kot naravnost povedana misel. Vse svoje žive dni si želi samo to, da bi bila učinkovita in pametna. Velikovedna. Vsevedna ne, kajti to je preveč obvezujoče in s tem utrudljivo. Živeti se da najboljše,

če zbujaš videz vednosti in daješ vtis iskrive, živahne prizadevnosti, saj obojega tako nihče ne preveri nikoli. Zatorej proč s sanjači, z nezdravimi ljubitelji bedastih razmišljanj, neskončnih nezadovoljnežev, ki vtikajo svoj nos nenehno v sleherno knjigo in ljubijo naravo in še ptice povrh!

Zatorej podkrepí svojo zamolčano misel, ko reče: »Tisti, ki venomer rije, da bi odkril v prekopanem kupu prsti le še kaj novega, postane nahoden. Njegovo nezadovoljstvo mu začne kronično kapljati z nosa.«

Odmev se radostno smeje in pozabi žvečiti svoj bonbon ter tako prekorači svojo vlogo odmeva, kajti madame Kobra se je pravkar zamislila v novo troho kruha. Tako ne sliši vprašanja, čeprav je namenjeno prav njej: »Ali kobre zalezujejo ptice? Jih goltajo? Strejo tudi njihovo plaho ptičje srce?«

Drobtina je dobra.

Ne sme pa biti prevelika. Treba je urejati svojo telesno težo vsak dan. Nadzirati je treba vsak del telesa, da ne uide po svoji poti. Zato je treba dnevni fond ur pametno porazdeliti. Poti so za hojo, da ostanejo noge čvrste in ravne. Zrak je za to, da ga dihamo, oblaki pa so samo za dež in sneg in kakšno točo, če že mora biti, voda je za kopanje in razna gospodinjska opravila. Po zemlji zidaš hiše in vikende in kar sodi zraven. Ravno tako si je treba redno umivati zobe, tudi če večinoma že niso več tvoji. To tudi sodi zraven. Kakor etažerka v kopalnici in »vse tiste stekleničke, brez katerih ne morem, kot ne morem brez kolesa, ki ga obvezno gonim pred službo, po njej in zvečer, kot počepam, preskakujem, desetkrat priročim in dvajsetkrat odročim, hodim po prstih in petah, štejem korake na poti v službo in ko dosežem tisoč, odjenjam.

No, razume se, da presteljem posteljo obvezno vsak teden, da se preoblačim vsak dan in da vse to počnem, ker je to tisto, kar moramo početi, da smo ljudje našega časa.«

Odmev molči, ker nima na kaj odmevati, poskrbi pa, da pade šumeči ovitek bonbona pravilno v košaro za odpadke, kajti s tem si prilepiš nalepko urejenega in zglednega človeka. Madame pa pokaže svoj porcelanski nasmeh, kajti čuti se kot zmagovalka in tako se čuti zmerom, to razsvetljuje njene dneve.

Odmev — kot vsi potuhnjeni odmevi — pokaže blede odsev svojih zob in krog tega dneva je zanj sklenjen dobro, bogato in uspešno.

Obe sta zdaj onkraj, siti od zadovoljstva, bralka pa je tostran in dvomi, se boji za ptice vseh barv, ki so popadale na gladino voda, izročene na milost in nemilost tihotapskim plenilcem. Ura je dve, pristno svetlobo dneva je za zmerom izrinila umetna, med obema je zanesljiva zavesa iz debele, goste tkanine. Tako ni nevarnosti, da bi pregnal snop sončnih žarkov, bogato razpršenih zunaj, zaudarjajočo domišljavost; odpor do čustva, ker je že kdaj ovdovelo; občutek zavisti, porojen iz sovraštva nad svojo lastno nemočjo; izmozgano hudobijo, razplojevalko obrekovanja; bolešno samozavest, sestro nesposobnosti; gospodovalnost, dete strahu pred popolno osamelostjo.

Zaman se trudite, madame Kobra, kljub temu bomo hodili svojo pot, mimo poveznjene vreče, žgočih oči, zoženih med veke, med visoko drevje, ki v svojih krošnjah skriva svetove brez vas, rabljev ptic, plenilcev drobnih src.

Pod noge se ji potoči klobka volne iz plastične vrečke Madame, odmev ga uslužno spravi nazaj, pri tem se smeji, kakor se spodobi, prazno ponovljeno, medtem ko zunaj odpadajo zreli plodovi divjega kostanja in odskakujejo s pločevinaste strehe; kakšen čudovit svet!

»Še slabo uro in pri kraju smo za danes,« omeni Madame, počasi si gre čez obraz, po vratu, polnem vtrtega dragocenega olja, obrne novo stran v knjigi, iz katere mora poklicno izpisovati besedo za besedo in jo razvrstiti.

»Še petinpetdeset minut,« uslužno brž pojasni odmev, ki si ne zasluži velike začetnice, in poravna katalogne listke, razvrščene v škatli s predpisanimi merami, dovoljšne dolžine za črke abecede. »Mogoče kako minutko manj, čeprav se na svojo uro lahko zanesem.«

Kostanj z glasnim pokom razkolje svojo lupino.

Madame Kobra naguba čelo.

»To poglavje moramo dokončati, vsem oviram navkljub,« odloči in se skloni, kot bi bila nadvse vneto pri stvari, nad debelo knjigo. Urno izpisuje in polaga listke pred svoj odmev, ki mrmraje prebere besedo in jo vloži v katalog, pri čemer od napetosti neprestano rahlo živčno drgeta in zato največkrat pomeša vse listke.

V tišini je skoraj slišati križanje mečev, ki sva ju izdrli izza pasu, z negibnim obrazom pomisli ta, ki bere z užitkom in si ne more kaj, da ne bi obema prebrala te ali one strani, dokler ji ne ugasne želja po tem. To jo obide zmerom tedaj, kadar madame Kobra postane zelo pridna in s prozornim ravnilom vleče od vrstice do vrstice, od odstavka do odstavka — z levico, medtem ko ji desnica samogibno izpisuje grmade besed, samih črnih črk, lepo zloženih v smiselne enote.

Naj jima povem, zakaj izgublajo besede vrednost? Zakaj se sesedajo na majavih nogah in so pomensko izpraznjene, nebogljene, da jim zaman iščeš smisel in jih razvrščaš po slepi navadi, kakor si se navadil postavljati zmerom na isto mesto kozico ali kozarec ali steklenico olja? Besed ne morejo meriti debele leče in mrzli prsti, ki poznajo samo mehanično razvrščanje in neživljenjsko pređalčkanje, madame Kobra, vaši prsti, ti živčni, brezosebni, samogibni prsti.

Naj vam povem, odkod pticam slutnje in utrujenost na njihovi dolgi, od pradavna začrtani poti? Kjer jih nekaj ustavi, morebiti brezvetrje, ki ohromi zračne tokove, da ne morejo več vrtinčiti, razvneti perutnic, ki so zrasle za upiranje in ne za to, da omahnejo v isto smer in se pustijo nositi enakomerno in gladko venomer, venomer.

Vse besede so pregledane, njihova medsebojna razmerja premerjena, konica pisala je nenehno enaka, strogo zašiljena, bluže, madame, izdajajo vedno dosledno privrženost načelom izrazitega okusa, vsi gibi so usklajeni

s tekom kolesa, dobro pritrjenega na podstavku v spalnici, oči naočarke se sprehajajo od vrstice do vrstice in k uri na zapestju — že vse predogo in preenakomerno. Kajti zunaj z glasnim pokom treskajo divji kostanji na pločevinasto streho in odskakujejo odločno na ulico, kjer jih z vriskom ujamejo otroci z nastavljenimi košaricami. In nad njimi je nebo, pa kakšen oblaček se še tudi najde, pa ne samo za dež in sneg, tudi za pojoče besede, Madame, za take besede, ki jih ne boste nikoli imeli priložnosti izpisovati in vaš odmev ne razvrščati po abecedi v katalogu.

»Okoli druge ure nastopi nov delovni polet,« pravi madame Kobra in si sname za hipec očala, da si obriše roso, ki se je od njene vneme nabrala na lečah. »To je dober dnevni čas, pravijo statistike.«

»Ja, statistike,« ponovi odmev in raztrese nekaj listkov, zardi in se skrije za debelo knjigo kot poreden otrok pod posteljo.

»Tam na gladinah voda se potapljaajo ptice vseh vrst, samci nekaterih imajo divje zelene vratove in ozke glave, s katerimi režejo vodo. Na vsem lepem se zaženejo in se vzdignejo, prhutajoč kvišku, zamahujejo naglo in sunkovito, da bi preleteli vso tisto vodno širjavo, si našli svobodni prostor in se spustili polni pričakovanja nanj, nagonsko vedoč, da so se ognili sprijaznjenosti, pomirjenosti in postanosti, teh bednih spremljevalk malopridnega širokoustenja in ponarejanja hlabrosti, predvsem pa močnih rečnih tokov, tako vabljivih za omahljivce in samozadovoljne spogledljivce.«

V zajedljivi umetni svetlobi je obraz Madame zelenkast, besede tečejo pod njenimi prsti na listke in se stekajo v potočku v škatlo, tako posušene odtekajo za predelavo, kajti ljudje kot Madame jim znajo iztisniti poslednjo kapljo, saj zato so tu, to je njihovo opravilo, obred, besedam je treba znati zaviti vrat kot pticam, da popadajo, preden utegnejo pobegniti in se vzdigniti visoko navzgor, na svoje zračne poti, ki so vanje vraščene, ki so eno z njimi, ki jih čutijo s slednjo poro. Ampak mnogo jih vendarle zmerom ubeži, da ne postanejo plen lovcev, teh brezdušnih plenilcev, da lahko začnejo znova, da se ne zapletejo v pasti in zanke in premagajo bedno majhnost sovrastva, gladko utečenost papagajstva, brezosebnost krvništva.

»Kam bi pa prišla, ko bi se ubadala z vsako besedo tako natančno in zagrizeno nepopustljivo,« zajedljivo odrine knjigo Madame in si zapne bluzo, očitno nevoljna, da jo zasledujejo po tuji krivdi vse te besede, ki so zanjo samo gola snov za vsebino katalognih listkov. V njej kipi srd, koti nova žarišča in hujska odpor do vsega tega, kar je na straneh, česar sploh ne zaznava, kar pa ji vsiljuje tale čez mizo, ta avša neumna, ki niza besede kot dragocene jagode in jim išče skrite pomene, jih malikuje in sledi vsaki misli, slednjemu opisu in vsem tem neskončnim igram z njimi, ki si jih je nekdo izmislil bržkone sebi v zabavo in na veselje lahkovernežev.

»Danes izdelujejo že tako lepo embalažo,« navrže Madame k svojemu odmevu.

»Res jo je škoda zavreči,« radostno poskoči odmev in prevrne škatlo, da se listki razletijo in pomešajo. Vrisne, madame Kobra ji priskoči na pomoč in ko sta obe tako zelo zaposleni, ta ostran mize bere naprej in čuti

lepoto besed, vsake posebej, vseh skupaj, stavkov in odstavkov, poštenih, iskrenih, voljnih in za oblikovanje, za nove in nove možnosti, čistih samih po sebi, ker jih še ni umazala nobena roka, nobeno ravnilo, nič zasebnega prezira, nič primešane plastike, nič samozadovoljstva, pač pa golo rojstvo možnosti, ki odpira vrata za svoja lastna doumetja brez odmevov, brez ponavljanj.

Same besede kakor ptice.

Proste, kakor so ptice.

Proste, da napolnijo vse praznine tega sveta.

»Besede,« ponavlja madame Kobra in si sname očala, kar ji da starikav in oduren videz, »ali krotiš ali te lahko izigrajo.«

So ljudje, ki so zmeraj izigrani, ali ne, Madame?

»To je čisto res,« reče odmev in se potuhne, ker ni izbral pravega trenutka, Madame pa sovražno pristavi:» Besede se usedajo v človeka, če je takšne vrste, in sproščajo čudne nagone. Besede so dobre le kot začimba ali dodatek, nikoli pa kot glavna jed.«

Ugaja ji njena domislica, postane boljše volje in odmevu vidno odleže — kakor približno vsake četrte ure doslej in ta dan, ko se je madame Kobra oglasila, da bi si dala duška, kajti njeno delo jo utruja, sovraži vse tiste, ki jim je bilo od nekdaj toliko do teh lepljivih, zoprnih besed, teh neskončnih črnih nizov, ki so prilezli iz vseh lukenj na svetu in sikajo svoje modrosti, toda Madame ne ve, da je samo njena izsušena, izmozgana, nikoli dorasla in otroško hudobna pamet kriva te podobe in takšne predstave, tako oskubljene in siromašne, ker vsaka podoba je natanko takšna, kakor si jo zmore razložiti tisti, ki jo opazuje.

Zato besede vendarle vzprhutavajo, čeprav jih niti Madame niti njen odmev ne slišita, ker delata kot stroja, pri čemer Madame glasno misli, saj besede so mrtve, pred mrtvo snovjo, pa nimaš več nobene odgovornosti. Njene glasne misli so samo še suha struga skozi srce, polna prahu in drobnih razpok.

»Da, takšne vaje za ramena pomagajo prsim,« ponovi njen odmev, vstavlja listke in ker obe nista dovolj pozorni, ne opazita, da se jima sploh ni posrečilo ubiti veliko besed, da sta zaslužnili le tiste, s katerimi sta se poistili, medtem ko druge vzletajo še in še in odhajajo na svoja prostranstva. Do tja je daleč. Toda prav to je dobro. To jih bo popolnoma rešilo.

Te svinčene vsakdanje besede, ki so obvisle v mrežah listkov in se bodo končno stegnile v katalogu, v vseh teh predelkih, strogo razvrščenih po abecedi, zmedeno plahutajo med Madame in njenim odmevom, kakršnega ima vsak plenilec in rabelj, in obvisijo v umetni svetlobi pod cevmi, kajti do tja gor je najdalj, kar zmorejo pred svojim koncem. Vršijo in brenčijo enakomerno: Pazite na svoje zdravje, k čemur vam pomaga dnevna nega, nega vedno in zmeraj z Blue in night! Zdravilna zelišča naših dedkov in babic vam pomagajo čez vse težave! Pijte oro ta hip! Kokakola je naše življenje, naša radost! Ohranjajte svoje misli sveže, čvrste in živahne! Ena dve, ena dve, zmerno in previdno! Obračaj se! Naše vzmetnice so najboljše na

svetu! Ohranjajo prožno telo, prožne mišice, prožen duh, prožno hojo! Pri šivilji, krojaču, frizerki, modistki, med znanci — brez zadaha iz ust, zatorej vedno s Tipitipitapentalom!

»Ura bo vsak čas tri,« opomni Madame, ampak dostojanstveno.

»Glej no, saj res,« pohiti njen odmev in obe površno preletita obraz one prek, molčeče, ki se je ustavila pri novi strani in se zatopila vanjo, tako da se je ozki svet okoli nje izključil:

Skozi ves ta beton in umetni kamen in mrliško svetlobo neona se spet in spet prebija beseda v vrtoglave višine, ker beseda je ptica s krepkimi krili in zdravimi zamahi.

»Človek se je končno streznil,« pravi Madame in zaklepa svoj predal.

»Saj je že tudi čas, da se naužije dobrin, ki jih je ustvaril.«

Ker je treba varčevati, ugasne luč, ko odhaja s svojim odmevom za seboj.

Tako končno lahko stopi v sobo jesen s svojimi rdečimi barvami in ne več mlado, vendar še vedno jarko svetlobo, ki rumeno žari po stenah.

Kostanj se je obletel, na pločevinastem nastrešku je polno mastnih, rjavih plodov, ki jih otroci klatijo na ulico. Nekateri listi, pohojeni, blatni, se že spreminjajo v trohno, toda iz nje bo nekje vzkalilo zato nekaj semen in obnovilo življenje, tedaj ko se bodo vračale jate ptic.

Kajti ptice se zmerom vračajo. Nikoli vseh ne prestrežejo njihovi plenilci. Vračajo se v čistih, pravih črtah ali krivuljah, krožijo, se spuščajo in spet dvigajo. Znano, staro, pomlajeno in vnovič.

»Tri je že proč,« pravi snažilka in jame ropotati s sesalcem. »Domov morate, ste pozabili? Onidve sta odšli že zdavnaj.«

»Morala sem dokončati tole poglavje,« pravi in zaklene predal, čeprav nima iz njega kaj pobegniti. Njene besede so vse v njej, saj besede so za ta namen, pomisli, da predejo in tkejo vezi med vsem, kar sestavlja naše dneve in ure. Njihovo je, da vabijo, ha! Gor, nikoli k tlom, prav zares da ne. Toda o tem naj pojo poklicani. Saj se bodo spomnili.